צו (תש"ז) ר' א - ז (תרומת הדשן)
(השוה לגליון זה גם גליון צו תש"ד שעסק אף הוא בקטע זה)

א. ד' ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים.
בטעם חלוף הבגדים נאמרו דעות שונות:
רש"י ד' ד"ה ופשט את בגדיו
רמב"ן " " " " "
חובת הלבבות שער הכניעה ר':... שיקטן בעיניו מעשהו ויתרעם על נפשו על קצורו בעניני תורתו לפני האלוקים ולפני בני אדם ויבקש מהאלוקים עזו ורומץ ויניח הגבהות לכבוד הבורא ויעזב הגדולה והיקר בעת שהוא עושה לאלוקים ית', בין לבדו - בין בתוך מקהלות בני אדם, כמו שאמר הכתוב על אהרן על גדולת מעלתו "והרים את הדשן... ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן" - להשפל ולהסיר הגבהות מלבו. וכמו זה בדוד (שמואל ב' ו')"ותרא את המלך דוד מפזז ומכרכר... ושאר הענין".
ר' ש.ר.הירש:... תהי נא מדי יום ביומו חובתנו לקיום המצות כחדשה בעינינו ומצוה שקימנוה בעבר - אין אנו פטורים מלחזור ולקימה בכל יום ויום מתוך אותה שמחה, כאלו יום ראשון לפעולה הוא לנו זה.
"והוציא את הדשן"! שרידי עבודת יום אתמול שעונים פנוי והרחקה, כדי להתחיל עבודת היום החדש במקום מחודש ופנוי,- בהסתכלות זו תתגלה לנו חשיבות האזהרה, שההתעסקות במעשה יום שעבר - הוצאת הדשן - מצותה בבגדים שחוקים ובלויים. אין ללבוש גאות לכבוד הנעשה בעבר - הוא נדחה הצדה מפני המצוה החדשה שכל יום נולד דורש קיומה.
מה בין ארבע הדעות הנ"ל?

ב. ב. העולה על מוקדה על המזבח... ואש המזבח תוקד בו.
ספרא ר': "ואש המזבח תוקד בו" - ומניין לאש מזבח הפנימי שלא תהא אלא ממזבח החיצון? (=שיקחו במחתה אש ממזבח העולה -החיצון בשביל מזבח הקטרת-הפנימי?) ת"ל "אש המזבח תוקד בו"!
מלבי"ם ויק א ט': יסוד גדול בדרכי הלשון, שאין לחזר על השם (=שם עצם)בכל פעם, רק יזכירהו על ידי כנוי, למשל (שמות ב') "ותהר, אשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו", לא היה מתפארת הלשון לומר: "ותרא את הבן כי טוב הבן ותצפון את הבן" ולכן המציא בעל הלשון כ ויים ומלות הגוף תחת השם, שלא יצטרך לכפלו. וכל מקום שכפל הכתוב את השם,דרשוהו חז"ל תמיד.
התוכל להסביר את מדרש חז"ל הנ"ל ע"פ הכלל הלשוני הנ"ל?

ג. ג. והרים את הדשן... ושמו אצל המזבח.
ספרא: "ושמו"- בנחת, "ושמו"- כולו, "ושמו" - שלא תפזר.
מלבי"ם: מדרך הלשון, שכל פעל המשלים וגומר פעולת הפעל הקודם לו, יבוא בלא כנוי. והיה לו לומר: "ושם אצל המזבח". כי פעל "שם" משלים פעולת פעל "והרים" הקודם לו. כמו (בר' כ'ב) ויקח את האש... וישם על יצחק, (בר' כ'ח) "וישם מראשותיו", (שמ' כ'ד) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות...
1. דסכר, במה מבאר כלל זה את מדרש חז"ל הנאמר לעיל?
2. הבא מפרשתנו דוגמאות לכלל זה!
× 3. הבא עוד ראיה לשונית מפסקונו למדרש חז"ל הנ"ל, "שלא יפזר"!
(וע' בר' ג'ח רש"י ד"ה וישם מראשותיו. שמות כ'א א' רש"י ד"ה אשר תשים)

××ד.ג. והרים את הדשן... ושמו אצל המזבח.
רש"י ד"ה והרים את הדשן.
פרש הרא"ם: ממה שכתב במוראי העוף (ויקרא א'ט'ז) "והטליך... אל מקום הדשן למדנו שמקום הדשן הוא קדמה.
רש"י א' ט'ז ד"ה אצל המזבח קדמה.
מה ראה הכתוב לתלות מקום השלכת "מוראתו בנוצתה" של קרבן העוף במקום הדשן שלא נזכר עדיין בתורה ולא תלה את מקום הדשן במקום השלכת מוראי העוף?
a. ר' דוד הופמן מישב פליאה זו ע"י השואת שני הפסוקים ויקרא א' א' ע
ויקרא ז ל'ז - ל'ח. כיצד?
b. יש לישבה גם בדרך אחרת. כיצד?
(הערה) בטעם מקום הדשן "קדמה" אומר אברבנאל":"כדי לגנות הצד ההוא, שהיו בני אדם סועים בחשבם,שהיה השמש אלוה ומשתחוים קדמה (דע' יחזקאל ח' ט'ז!!) וכן כתב הרלב"ג, שמקום הדשן היה אצל מזרח המזבח שם זריחת השמש, וכדי שלא יחשוב החושב שהיו עובדים לשמש,היו הדברים הנכבדים במקדש למערב והפחותים והנבזים למזרח ושם היה מקום מוראת העוף)."

המנויים שטלמן דמי חתימה עד הפסח מתבקשים לשלח את דמי החתימה עד סוף השנה (250 מיל.) את הכסף יש לשלח בהמחאת דאר או בבולים של -10 מיל ליעקב אשכנזי ירושלם אוסישקין 48.